

L'Escola Decroly canvia d'edifici després de 60 anys d'història

El centre unifica Infantil i Primària en un sol espai més saludable pensat per i per a els infants

La implicació de les famílies i els exalumnes han estat cabdals per tirar endavant el projecte i donar-li continuïtat

Aquest mes de febrer, l'Escola Decroly inicia una nova etapa. Després de 60 anys de vida, l'Escola deixarà l'emblemàtica torre del carrer Jesús i Maria de Barcelona per engegar el projecte educatiu al número 1 del carrer Vendrell, a tan sols uns metres de la casa on va néixer el 1958. El trasllat és un repte ambiciós per a una escola familiar com la Decroly. Trobar la ubicació idònia que complís els requisits per poder donar cabuda al centre sense moure's del mateix barri ha comportat molts anys de feina. Però finalment, el nou edifici permetrà donar continuïtat a un projecte educatiu singular a Catalunya: l'Escola Decroly de Barcelona és l'únic centre que aplica el mètode del pedagog belga, Ovide Decroly, referent de l'Escola Nova.

En aquesta nova torre, l'Escola Decroly hi guanya superfície: dels 800 metres quadrats actuals es passa als 1.300. No només les aules seran més àmplies, sinó que també es millora la distribució dels diferents espais, de manera que es podrà continuar posant en pràctica amb èxit el mètode singular que s'utilitza. L'Escola també guanya metres per millorar la gestió del menjador i el temps del migdia, així com una biblioteca més àmplia. L'estructura de l'edifici, a més, obre les portes a repensar l'hort de l'escola i la cura dels animals, un dels seus elements característics.

El canvi d'edifici també implica la unificació de les dues etapes, Infantil i Primària, un nou repte per l'equip docent que s'aprofitarà per generar sinergies. L'Escola Decroly té previst començar les classes al nou edifici a finals del mes de febrer. Ho faran però, només els alumnes de Primària ja que pels d'Educació Infantil, s'ha considerat convenient esperar fins el setembre vinent.

Un trasllat per aprendre

L'equip docent de l'Escola Decroly ha volgut aprofitar la situació per implicar tot l'alumnat en el trasllat i dotar-lo així, de contingut pedagògic. Per això, s'han dissenyat diferents activitats per les properes setmanes que motivaran i il·lusionaran els infants; algunes es tractaran des de diferents àrees com ara matemàtiques i càlcul, català, anglès, arts plàstiques o TIC.

Una de les més importants serà el disseny de la seva classe. A partir dels plànols nous i el mobiliari actual, cada grup de Primària treballarà propostes de distribució de la nova aula, i amb l'ajuda de l'equip directiu s'escolliran les millors opcions. Els plànols, de moment, estaran penjats al vestíbul actual perquè tothom els pugui veure. El dia del trasllat es penjaran a les aules noves amb l'objectiu que tothom qui ajudi, sàpiga on han de col·locar els diferents elements.

A més a més, cada alumne disposarà d'una caixa per decorar i etiquetar amb el seu nom i el nom de la classe que utilitzarà per guardar les seves coses, com pot ser l'estoig, el got o les llibretes. La setmana de la mudança s'encarregarà de portar-la al nou espai.

De cara als records d'aquest edifici emblemàtic, els alumnes també treballaran un recull d'anècdotes i vivències a partir de frases o històries. També està previst que els alumnes puguin fer un àlbum de dibuixos i elaborar amb volums, els diferents racons de l'escola. Fins i tot, es treballaran gravacions i reportatges fotogràfics que des de la seva mentalitat i perspectiva, documentin com és l'Escola a Jesús i Maria, 4.

A banda, tota la comunitat educativa de l'Escola Decroly es bolca al trasllat. L'equip està començant a organitzar les famílies perquè ajudin i col·laborin a traslladar tot el que encara quedarà a l'escola.

Una escola pensada per i per als infants

El disseny de la nova Escola Decroly forma part d'un procés participatiu en què els mestres de l'escola han donat idees perquè l'adaptació fos la més idònia possible a les necessitats del dia a dia a l'escola. Però no només l'equip docent ha pogut dir-hi la seva, sinó que de la mateixa manera ho han pogut fer els infants. Així, l'equip del despatx d'arquitectura Llamazares-Pomés -amb un ex pare de l'escola entre els seus professionals- també ha recollit les idees que han donat els nens i nenes quan se'ls va preguntar com volien que fos l'escola nova.

Aposta per un edifici saludable

Aprofitant les obres d'adequació de la torre que acollirà l'escola, i d'acord amb les valors de la Fundació Escola Decroly, s'ha apostat per la conversió a un edifici saludable, incorporant fins a 15 mesures de salut i benestar que acreditarà l'empresa Evalore, pionera en la creació d'espais saludables.

Entre les mesures implantades destaca la instal·lació de sensors de qualitat de l'aire que mesuren la quantitat de CO2 i indiquen quan és necessària la ventilació a les aules, la disposició de plantes especials que contribueixin a purificar l'aire interior, i la col·locació d'un filtre d'osmosi inversa per l'aigua de la cuina i menjador, que permetrà aconseguir una aigua de baixa mineralització millorant així la qualitat organolèptica de l'aigua. Al mateix temps, s'aconseguirà evitar el deteriorament dels estris i equips de la cuina en reduir el contingut de sals dissoltes com el calci i es disminuirà la generació de plàstics de l'escola, en no comprar aigua embotellada.

Els materials utilitzats pels acabats de superfície, com les parets i paviments han estat escollits per la seva carència d'elements potencialment nocius, com els COV (compostos orgànics volàtils) que són alts contaminants de l'aire. A més a més, la pintura de les parets té un component de diòxid de titani que, a través d'un procés de fotocatalisi, permetrà eliminar toxines de l'aire, contaminants que provoquen irritabilitat i dificulten la concentració.

Campanya de donacions

L'adaptació i la rehabilitació de l'edifici de Vendrell, 1 ha estat un esforç econòmic per l'Escola Decroly. Bona part del finançament l'ha aportat la mateixa Escola a través de fonts propis, i les famílies actuals també hi han col·laborat. Per completar, però, la inversió necessària, l'Escola Decroly va impulsar una campanya de micromecenatge entre les mateixes famílies de l'Escola i la comunitat Decroly, és a dir, exalumnes, pares i mares d'exalumnes i amics del centre. Des del mes de juny fins aquest mes de gener, la campanya que també s'ha obert a empreses i altres fundacions, ha aconseguit recaptar més de 36.000 euros.

Portes obertes i inauguració

El trasllat d'edifici coincideix amb el període de portes obertes previ al procés de preinscripció a les escoles. Seran les primeres portes obertes a l'edifici nou, i per això, seran especials. Seguint la tradició de mostrar l'escola en el seu dia a dia i amb un funcionament habitual, el 8 de març, totes les famílies que ho vulguin podran visitar l'escola i veure el treball a l'aula a tots els cursos. Els alumnes de 6è acompanyaran els pares i mares que ho desitgin i els donaran tota la informació necessària.

A banda però, s'ha preparat una segona jornada de portes obertes que coincidirà amb la festa d'inauguració del nou edifici. Serà el 30 de març, en dissabte, i vol ser una presentació al barri del nou projecte Decroly. Per això, veïns, amics, famílies, exalumnes i institucions estan convidats a conèixer les noves instal·lacions i a gaudir d'una actuació del grup infantil Xiula.

60 anys d'escola activa

El canvi d'edifici arriba just després que l'Escola Decroly hagi celebrat els seus primers 60 anys de vida. L'Escola va néixer de la mà de Josep Maria Bosch, pedagog, que va recórrer Europa per conèixer diferents metodologies. La que més li va agradar va ser l'Ermitage de Brussel·les, on aplicaven la metodologia activa i de participació dels alumnes del pedagog belga, un dels iniciadors de l'Escola Nova.

Decroly defensa que els infants perceben el món de forma global; l'aprenentatge és globalitzat. Considera que la motivació és essencial per generar aquest aprenentatge i per això, les aportacions dels alumnes, amb objectes o elements que duen a l'escola, són un dels puntals, ja que es converteixen en els objectes d'interès que desencadenen l'observació directa i l'associació d'idees. És el mètode científic i la manera de treballar a l'escola Decroly: observar, associar i expressar. I és a partir d'aquest interès i motivació de l'alumne que s'imparteixen de forma transversal totes les matèries (càlcul, anglès, català, informàtica, ...). Els llibres de text convencionals no hi tenen cabuda, és la realitat que proporciona els temes d'estudi i els mateixos alumnes els qui confereixen els seus propis materials.

La lectura i l'escriptura també s'aprenen de forma globalitzada. Els primers anys d'escola es prioritzen aspectes que consoliden el traç i sobretot, l'interès per la lectura, perquè sigui el mateix infant que de manera espontània domini la tècnica de la lectura. Es parteix de la frase com a expressió d'una idea que genera interès en el grup per acabar descobrint les lletres i els seus sons després d'un llarg procés associant, analitzant i descodificant el llenguatge escrit. És un exemple més de com afavorir l'aprenentatge vivencial i per al descobriment.

L'espontaneïtat i la creativitat també són protagonistes de l'educació de l'infant, L'expressió musical, l'art i el teatre ocupen un gran espai a la metodologia Decroly.

El darrer pilar bàsic de l'Escola Decroly és la vida social, ja que ho és també en el desenvolupament de la persona: el respecte per l'altre i el compromís són valors que es fomenten amb l'objectiu de formar ciutadans que es puguin desenvolupar a la societat i ser capaços de millorar-la i transformar-la. Els alumnes prenen responsabilitats a través dels càrrecs i consciència del treball cooperatiu a través d'un sistema d'equips que permet introduir conceptes d'estructura social com el de govern, el de participació o les assemblees: "Par la vie, pour la vie".